Sveriges Kommuner och Regioner

Från Lunarstorm till Akira, hur hamnade vi här och är det dags att dra ut sladden?

KommITS 2026

Sveriges Kommuner och Regioner

Vem är jag?

- Cybersäkerhetsstrateg på SKR
- Snart 30 år i branschen
- Allt från forensiska undersökningar till LIS införanden

Johan.thulin@skr.se

Sveriges Kommuner och Regioner

När framtiden kändes ljus

- Berlinmurens fall
- Sovjetunionens fall
- Apartheids fall
- Sverige går med i EU

Sveriges Kommuner och Regioner

Vi som växte upp i skarven

- Analoga barndomsår och digital vuxenvärld
- Vi lärde oss kommunicera innan Internet och mobiltelefoner
- Tekniken kom sen, men tillräckligt tidigt
- Vi bär med oss båda världarna

Bilden är genererad med AI

Sveriges Kommuner och Regioner

När internet kändes litet och vänligt

- Internet som mötesplats, inte slagfält
- Små gemenskaper som började bli globala
- Lek, identitet och relationer
- Tekniken var begränsad, men förtroendet stort

Sveriges Kommuner och Regioner

Sen hände något..

- Tidiga virus blev mer destruktiva
- Internet blev kritisk infrastruktur
- Angrepp började få verkliga konsekvenser

Bilden är genererad med AI

Sveriges Kommuner och Regioner

Cyberangrepp = nytt normalläge

- Välfärdstjänster beroende av IT
- Mer uppkoppling ger större attackyta
- Ransomware-industrin skalar tack vare krypto som betalningsmedel

State of IoT 2025: Number of connected IoT devices growing 14% to 21.1 billion globally

October 28, 2025 Satyajit Sinha

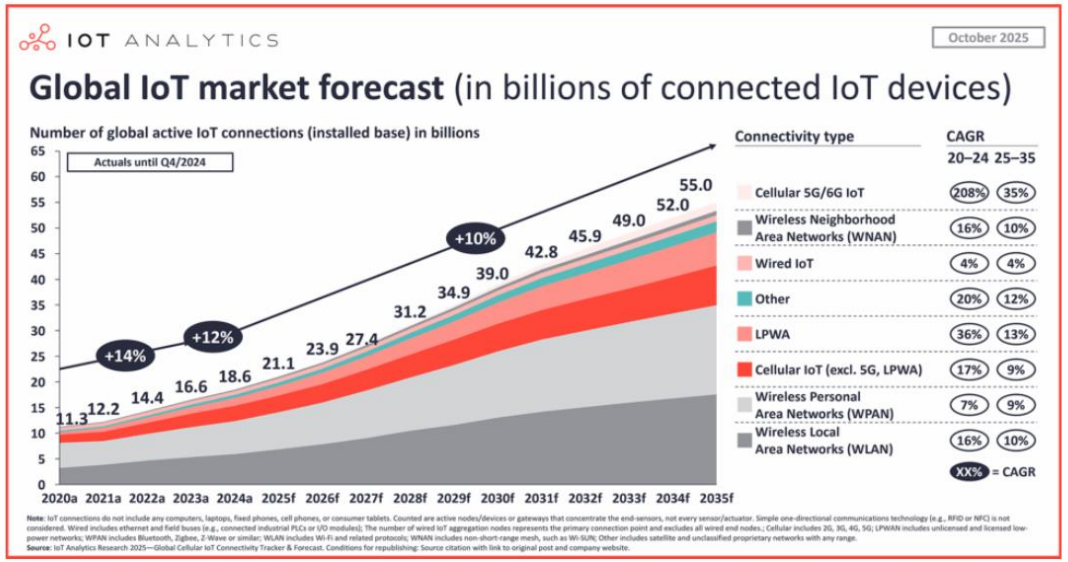

Global IoT market forecast (in billions of connected IoT devices)

Källa: IOT Analytics,
Number of connected IoT devices growing 14% to 21.1 billion

Hotbilden

”Omvärldsläget är allt mer krävande och den säkerhetspolitiska situationen fortsätter att försämras. Hotbilden mot Sverige och svenska intressen är bred, komplex och allvarlig. Vi går nu in i en ännu farligare tid. Osäkerheten har ökat och risken är stor att den negativa utvecklingen fortsätter under de närmaste åren.”

FRA ,Årsrapport 2025, ”En farligare tid”

”Sverige står också, likt andra länder, inför en dynamisk och föränderlig hotbild där cyberhotaktörer kontinuerligt utvecklar nya metoder och anammar ny teknik. Såväl att upptäcka sofistikerade cyberangrepp som att definitivt attribuera angrepp till en specifik hotaktör är komplext och bidrar till att cyberangrepp ofta innebär låg risk för påföljder, motåtgärder eller personliga konsekvenser för hotaktörer”

Regeringen, En ny era av cybersäkerhet, Nationell strategi för cybersäkerhet 2025–2029

Sveriges Kommuner och Regioner

Många kommuner drabbas, på olika sätt

- Ransomware slår direkt mot kommunal verksamhet
- Leverantörsangrepp ger systempåverkan i stor skala
- Kapade konton används för vidare spridning av phishing
- **Detta är inte undantag, det är vardag**

Sveriges Kommuner och Regioner

Statistik, Svenljunga kommun

- Antal nätfiskeattacker under senaste månaden: 3992
- Antal intrångsförsök senaste månaden: 1401
- Antal arbetsstationer + serverar som fått skadlig kod under senaste månaden: 12
- Antal incidenter som krävt manuell åtgärd: 23

Vardaglig brusnivå, men det räcker med **en** som får fäste

Vi har gap, samtidigt som kraven skärps

- Cybersäkerhetskollen 2025/2026: ≥ 50% av offentlig förvaltning har grundläggande brister i systematisk cybersäkerhet
- Cybersäkerhetslagen
- Utmaningar:
  - Kompetensbrist
  - Resursbrist,
  - Verifiering (kravställning?) av leverantörskedjan

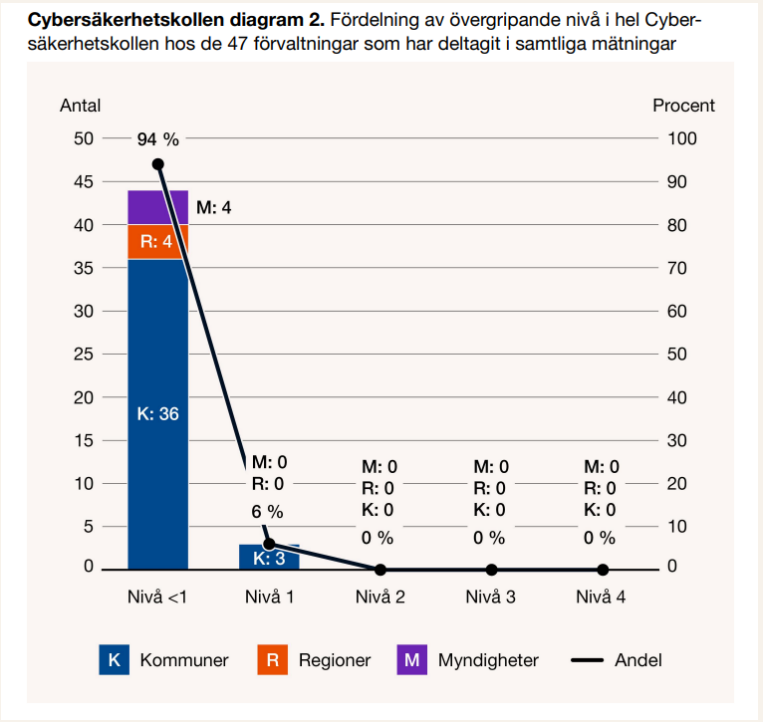

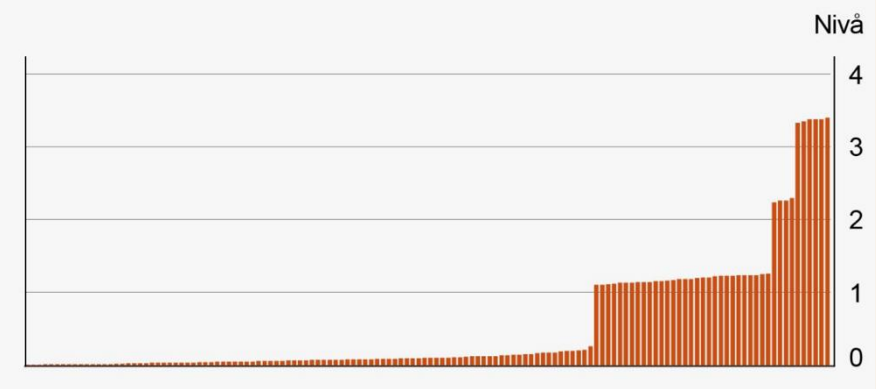

Källa: Resultatredovisning Cybersäkerhetskollen

Sveriges Kommuner och Regioner

Inga förutsägelser för IT om 30 år

- Att förutsäga teknik 30 år framåt är svårt
- ”IT-ministern” från 1996 är ett bra exempel
- Däremot vet vi att vi måste arbeta effektivare framåt inte minst givet demografisk utveckling och kompetensbrist

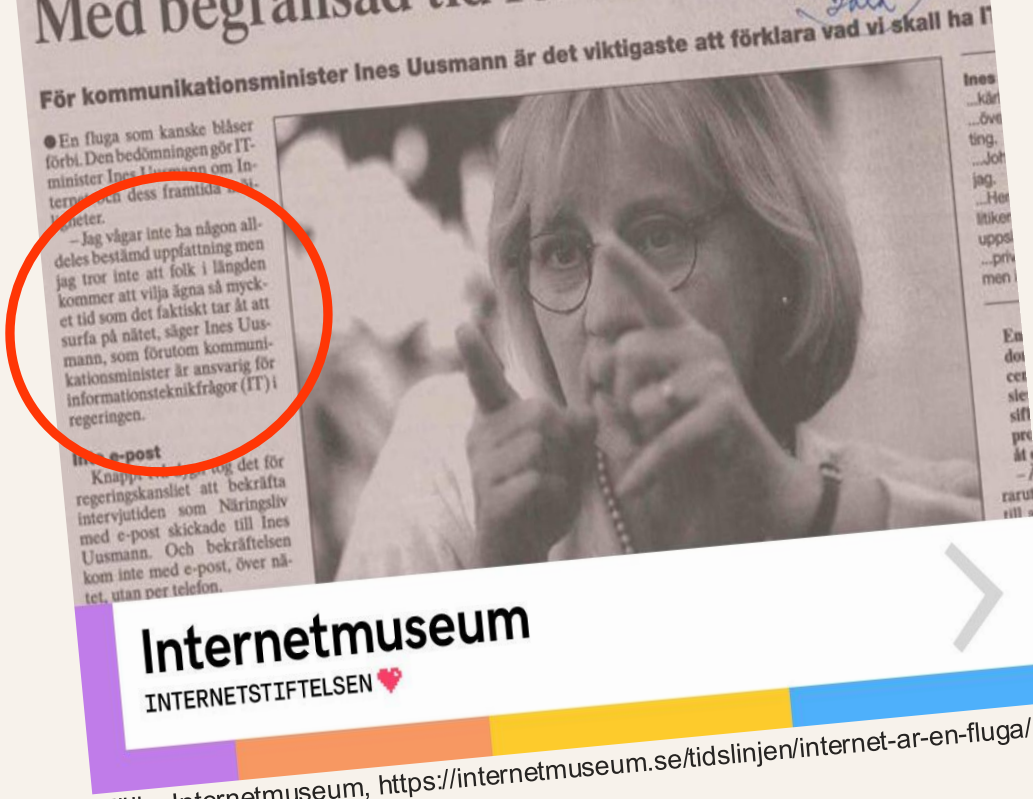
Med begränsad tid
För kommunikationsminister Ines Uusmann är det viktigaste att förklara vad vi skall ha I
En fluga som kanske blåser förbi. Den bedömningen gör IT-minister Ines Uusmann om Internet och dess framtida möjligheter.
– Jag vågar inte ha någon alldeles bestämd uppfattning men jag tror inte att folk i längden kommer att vilja ägna så mycket tid som det faktiskt tar åt att surfa på nätet, säger Ines Uusmann, som förutom kommunikationsminister är ansvarig för informationsteknikfrågor (IT) i regeringen.
Ines e-post
Knappt
regeringskansliet att bekräfta intervjutiden som Näringsliv med e-post skickade till Ines Uusmann. Och bekräftelsen kom inte med e-post, över nätet, utan per telefon.
Internetmuseum
INTERNETSTIFTELSEN

Källa: Internetmuseum, https://internetmuseum.se/tidslinjen/internet-ar-en-fluga/

Bilden är genererad med AI

Sveriges Kommuner och Regioner

Så vad gör vi?

- Dra ur sladden?
- Kanske inte, men vi behöver jobba smartare och mer gemensamt
- Sluta uppfinna hjulet om och om igen

Båda bilderna är genererad med AI

Sveriges Kommuner och Regioner

Göra tillsammans i praktiken

- Gemensam leverantörsgranskning tex Miljödata
- Dela varningar: MISP-SE & samverkansrum
- Dela lösningar tex SKR's Trappan där flera övningar finns

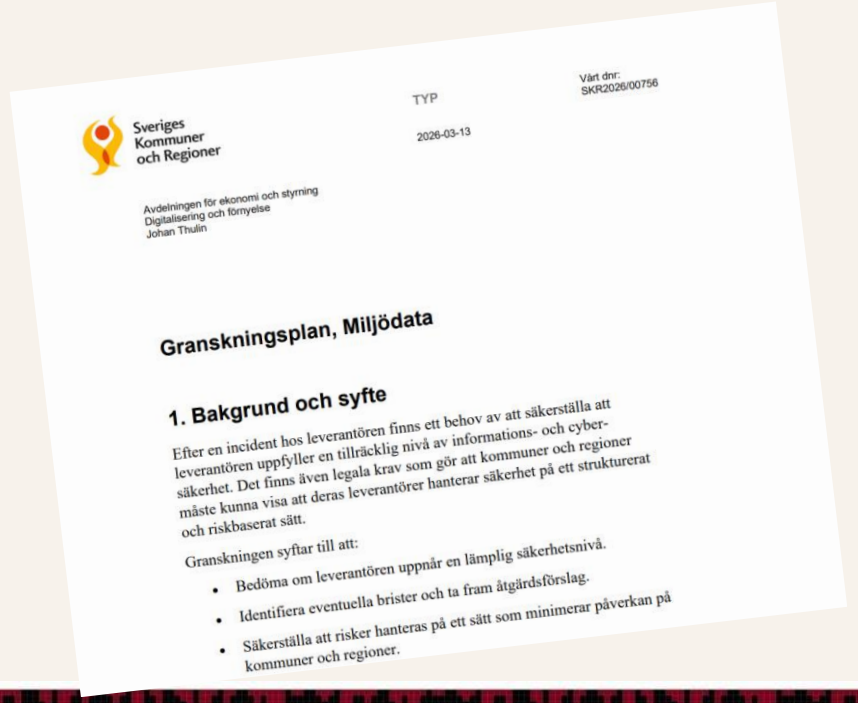

Sveriges Kommuner och Regioner

TYP

Vårt dnr:
SKR2026/00756

2026-03-13

Avdelningen för ekonomi och styrning
Digitalisering och förnyelse
Johan Thulin

Granskningsplan, Miljödata

1. Bakgrund och syfte

Efter en incident hos leverantören finns ett behov av att säkerställa att leverantören uppfyller en tillräcklig nivå av informations- och cybersäkerhet. Det finns även legala krav som gör att kommuner och regioner måste kunna visa att deras leverantörer hanterar säkerhet på ett strukturerat och riskbaserat sätt.

Granskningen syftar till att:

- Bedöma om leverantören uppnår en lämplig säkerhetsnivå.
- Identifiera eventuella brister och ta fram åtgärdsförslag.
- Säkerställa att risker hanteras på ett sätt som minimerar påverkan på kommuner och regioner.

Sveriges Kommuner och Regioner

Kraftsamling cybersäkerhet

Ett handslags initiativ för en förstudie om vad vi kan göra gemensamt

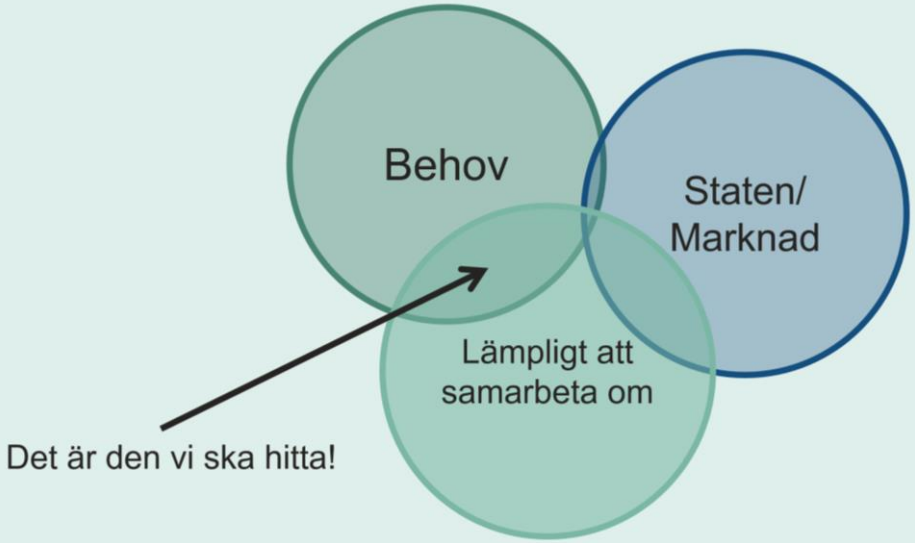

Mer info på SKR websida

Sveriges Kommuner och Regioner

Förmågorna

Gemensam hantering av cybersäkerhetincidenter, före, under och efter

Etablera ett gemensamt arbetssätt och en samverkansförmåga, en kommunal CERT som ger ett bättre stöd för tidig upptäckt (inkl. proaktivitet), samordning och kvalificerad hantering vid incidenter, som komplement till det egna ansvaret.

Samordnat arbetssätt för att möta leverantörerna

Förenkla och höja kvaliteten genom att samordna leverantörsuppföljningen i en gemensam modell/plattform. En standardiserad modell för att mäta leverantörernas kravuppfyllnad.

Utöver detta förstärker Adda sitt stöd inom cybersäkerhet med t.ex. utbildningar.

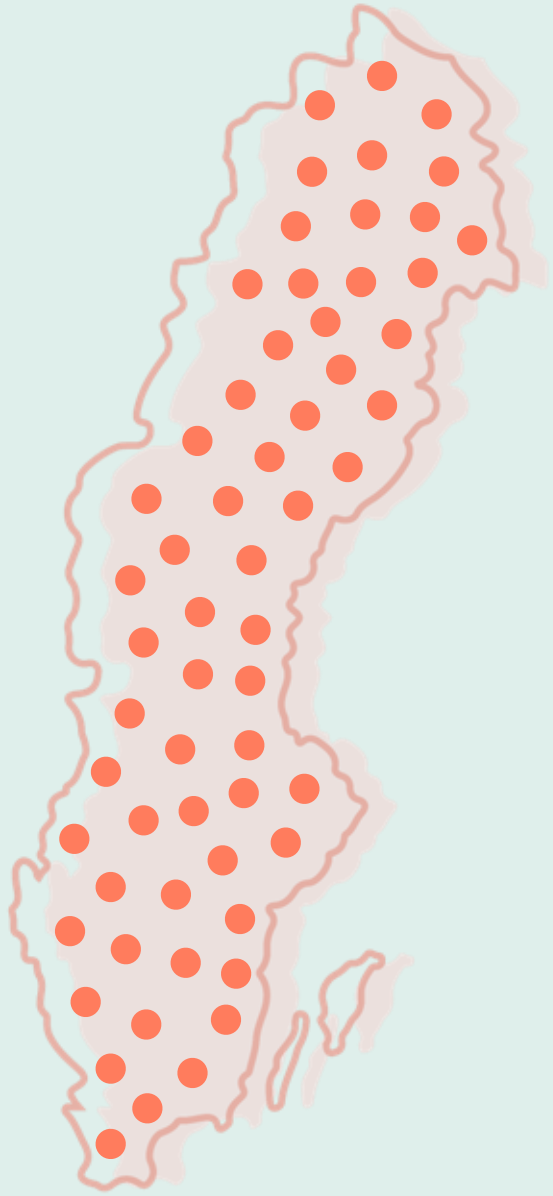

Sveriges Kommuner och Regioner

Frågor?

Under tiden..

Gå till: www.menti.com

Kod: 4854 6385

Eller använd QR-kod